

Î N C H E I E R E

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Departamentul Trupelor de Carabinieri

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2016 și a hotărârii
judecătoria Centru mun.Chișinău din 25 martie 2016

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gamarța-Eșanu
Dumitru către Departamentul Trupelor de Carabinieri, intervenienți accesorii Bușila
Ana și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind încasarea sumei
reținute cu titlul de impozit din indemnizația unică, a ajutorului material reținut, a
diferenței reținute din indemnizația unică la calcularea soldelor, a penalităților și a
cheltuielilor pentru asistență juridică,

c o n s t a t ă :

La data 19 iunie 2015, reclamantul Gamarța-Eșanu Dumitru s-a adresat în
judecată împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri, intervenienți accesorii
Bușila Ana și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, solicitând încasarea
sumei reținute cu titlul de impozit din indemnizația unică, a ajutorului material reținut,
a diferenței reținute din indemnizația unică la calcularea soldelor, a penalităților și a
cheltuielilor pentru asistență juridică.

În motivarea cererii, a indicat că la data de 16 martie 2015, prin ordinul nr.50 al
comandamentului trupelor de carabinieri, dânsul a fost eliberat din serviciul militar prin
contract în conformitate cu art.35 lit.b), la atingerea vârstei-limită de aflare în serviciul
militar al Legii nr.162 din a statutul militarilor.

Sușține că, în conformitate cu art.19, alin.3) al aceleiași legi, în cazul eliberării
din serviciul militar în temeiul art.35, lit.b), urma să i se acorde o indemnizație unică în
corespondere cu vechimea calendaristică în serviciul militar în mărime de șase solde
lunare. Astfel, soldele respective i-au fost achitate cu întârziere de aproximativ 3 luni,
la 10 iunie 2015, deși art.143 al Codului muncii stabilește la lit.a) că, în caz de încetare
a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze până în ziua
eliberării din serviciu, efectuarea achitărilor se face în ziua eliberării.

Consideră reclamantul că aceasta este consecința faptului că persoane cu funcții de răspundere din cadrul Departamentului Trupelor de Carabinieri, și anume din cadrul Direcției finanțe, i-au neglijat dreptul de a se achita în termen indemnizația cuvenită. Respectiv, neachitarea în termenele stabilite de legislație a indemnizației, i-a provocat pagube materiale, care urmează să-i fie compensate în conformitate cu prevederile art.145 Codul muncii.

Menționează că, din motivul achitării tardive a indemnizației unice, deși reclamantul a intrat în dreptul de a o primi la data eliberării – 16 martie 2015, suma indemnizației calculate 44 222,70 lei, a fost impozitată, fiind calculate în privința sa prevederile legii nr.71 din 12 aprilie 2015 (în vigoare din 21 mai 2015) prin care a fost abrogată lit.g) din art.20 al Codului fiscal, care stabilea anterior că îndemnizațiile de concediere făceau parte din sursele de venit neimpozitabile, acțiuni care contravin prevederilor art.6 Cod civil privind acțiunea în timp a legii civile.

În consecință, din cauza achitării tardive a îndemnizației unice, fiind apoi, aplicată o normă, care a intrat în vigoare la 01 mai 2015, cu mult mai târziu decât data când reclamantul a fost eliberat din serviciul militar și urma imediat să i se achite această îndemnizație, ultimul a suportat esențiale pagube materiale, deoarece suma calculată, care urma să-i fie achitată - 44 222,70 lei, a fost diminuată cu 7 960 lei, sumă reținută la impozitare.

Totodată, în luna ianuarie 2015, fiind în serviciul militar activ, reclamantul a depus raport pentru a i se acorda ajutor material conform prevederilor pct.16 din Hotărârea Guvernului nr.650 din 12 iunie 2006 privind salarizarea efectivului de trupă și corpului de comandă angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice, iar în luna februarie a primit ajutorul material în mărime de 5 732 lei.

Invocă că ulterior, la achitarea salariului în luna următoare, după concediere, reclamantul a fost obligat să restituie suma de 4 778 lei din ajutorul material primit anterior, explicația fiind în legătură cu concedierea înainte de expirarea anului de gestiune, deși modificările la pct.16 din Hotărârea Guvernului din 12 iunie 2006 privind recalcularea proporțional a perioadei de activitate în funcție de anul de gestiune în caz de eliberare din serviciu înainte de expirarea anului de gestiune, au fost operate prin Hotărârea Guvernului nr.153 din 07 aprilie 2015, în vigoare din 10 aprilie 2015, cu o lună mai târziu de ziua concedierii sale, acțiuni care contravin prevederilor art.6 Cod civil privind acțiunea în timp a legii civile.

Consideră recurentul că norma dată nu poate fi aplicată în privința sa, deoarece dânsul a primit ajutorul material până la intrarea în vigoare a acestor modificări, astfel reținerea sumei de 4778 lei o consideră ilegală.

Mai relevă că indemnizația în mărime de 6 solde lunare urma să-i fie achitată pe deplin reieșind din solda lunară de 8 363 lei, în mărime de 50 182 lei și nu în mărime de 44 222,70 lei, cum i-a fost calculat, aplicându-se în privința sa prevederile alin.4) art.19) al Legii cu privire la statutul militarilor, deoarece norma dată expres stabilește că indemnizația unică se acordă în mărimea care exclude mărimea indemnizației primite anterior numai în cazul eliberării repetate din serviciul militar prin contract. Or, anterior, până la încorporarea în serviciul militar prin contract, dânsul a activat în poliție, care nu face parte din structuri cu statut militar, respectiv, după concediere, a beneficiat de o indemnizație unică în baza unor alte norme și condiții, care se răsfrâng numai asupra unor structuri ce nu fac parte din serviciul militar (inclusiv poliția).

Prin urmare, consideră reclamantul că, indemnizația de 6 solde lunare, de care dânsul beneficiază la eliberarea din serviciul militar prin contract, nu cade sub incidența prevederilor alin.4) art.19 al Legii nr.162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor și urmează să-i fie achitată în mărime totală de 50 182 lei, deoarece până la serviciul militar prin contract în trupele de carabinieri, de unde a fost concediat, anterior nu a efectuat serviciu militar nici într-o structură militară și nici nu a beneficiat de careva indemnizații ca militar.

Solicită reclamantul obligarea Departamentului trupelor de carabinieri, ori după caz persoane cu funcție de răspundere, care au aplicat incorect legea, ori au ignorat-o, să-i achite suma în mărime de 7960 lei, care a fost reținută ca impozitare a indemnizației unice la concediere; obligarea pârâtului să-i restituie suma de 4 777 lei din ajutorul material, pe care i-a reținut-o ilegal din salariul pentru luna martie; obligarea Departamentului trupelor de carabinieri să-i achite diferența de 5960 lei, reieșind din faptul că suma totală a indemnizației unice de 6 solde lunare constituie 50 182 lei și nu 44 222 lei cum a fost calculată, fiind aplicată eronat norma legală. Mai solicită reclamantul obligarea Departamentului trupelor de carabinieri să-i compenseze pierderile cauzate achitarea la timp a salariului conform prevederilor art.145 din Codul muncii în conformitate cu coeficientul inflației calculat în modul stabilit.

Ulterior, la data de 16 iulie 2015, reclamantul a depus o cerere de concretizare a cerințelor.

În motivarea cererii respective a invocat că, suma de 36 200 lei, achitată parțial, cu întârziere de 85 zile, urmează a fi penalizată din contul angajatorului cu 36,2 lei/zi, iar în total 3 077 lei, inclusiv suma de 13 982 lei, care constituie diferența sumei dintre 50 182 lei, care urma să o încaseze și suma de 36 200 lei, deja încasată la 10 iunie 2015 urmează să fie supusă aceleiași penalizări de 0,1 % din suma neplătită în termen, și anume, 13,9 lei pentru fiecare zi începând cu data de 16 martie 2015, data eliberării până la data adresării în judecată din 19 iunie 2015, iar în total 93 zile, care constituie suma de 1 290 lei.

Solicită reclamantul suplimentar încasarea penalității de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere pentru perioada 16 martie 2015 – 10 iunie 2015, reieșind din suma de 36200 lei, încasată de reclamant cu întârziere, în mărime de 3077 lei, a penalității de 0,1 % în mărime de 13,9 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu 16 martie 2015 până la 19 iunie 2015, data adresării în instanța de judecată, în mărime de 1290 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 500 lei.

Prin hotărârea judecătoreiei Centru mun.Chișinău din 25 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul Departamentului Trupelor de Carabinieri în beneficiul lui Gamarța-Eșanu Dumitru suma reținută cu titlul de impozit din indemnizația unică în mărime de 7 960,08 lei, diferența reținută din indemnizația unică la calcularea soldelor în mărime de 5 869,80 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 1 500 lei, iar în total suma de 15 329,88 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de fond a concluzionat că, indemnizația unică stabilită reclamantului urma a fi achitată imediat ce a fost emis Ordinul nr.50. Astfel, instanța a apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele pârâtului privind intrarea în vigoare la data de 28 aprilie 2015 a prevederilor Legii nr.71, care prevede impozitarea sursei de venit îndreptată spre plată. Prin urmare, reclamantului nu-i pot fi imputate modificările

introduse în legislația în vigoare, cu privarea de dreptul său la proprietate conform art.1 din Protocolul nr.1 CEDO.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016, au fost admise apelurile declarate de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri, casată hotărârea judecătorească Centru mun.Chișinău din 25 martie 2016, în partea încasării de la Departamentul Trupelor de Carabinieri în beneficiul lui Gamața-Eșanu Dumitru a diferenței reținute din indemnizația unică la calcularea soldelor în mărime de 5 869,80 lei și s-a emis în această parte o nouă hotărâre de respingere a acestei pretenții. În rest hotărârea judecătorească Centru mun.Chișinău din 25 martie 2016 a fost menținută.

Instanța de apel a conchis că temei al reținerii indemnizației în sumă de 5869,80 lei, a servit certificatul nr.25/150 din 03 aprilie 2015 eliberat de Inspectoratul General al Poliției, care demonstrează că reclamantul anterior a beneficiat de indemnizația unică de concediere în sumă de 5 869,80 lei, primită în baza art.21 alin.14) din Legea cu privire la poliție nr.416 din 18 decembrie 1990, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI, fiind confirmat și faptul că în luna aprilie 2005 reclamantul a fost concediat din cadrul Direcției Operative a Ministerului Afacerilor Interne.

Totodată instanța de apel a menționat că, însuși reclamantul a recunoscut în cererea de chemare în judecată că a beneficiat de indemnizația unică de concediere, iar pârâții-intimații au prezentat probe admisibile și pertinente care demonstrează achitarea indemnizației cuvenite.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 05 octombrie 2016, Departamentul Trupelor de Carabinieri, a declarat recurs.

Menționează că instanța greșit a concluzionat că modificările introduse în legislația fiscală în vigoare, nu pot fi imputate intimatului. Or, art. 6 Cod civil și art. 46 al Legii privind actele legislative nr.780 din 27 decembrie 2001, instituie caracterul neretroactiv al legii. În speță, intimatului i-a fost achitată indemnizația unică de concediere, în sumă de 36 262,62 lei la 10 iunie 2015, în temeiul ordinului de eliberare. Astfel, la data achitării indemnizației de concediere, aceasta constituia o sursă de venit impozabilă, iar reținerea sumei în calitate de impozit a avut loc conform legislației în vigoare la data producerii faptei reglementate și anume la data achitării sumei. Astfel, consideră că nu poate fi imputată angajatorului vina privind impozitarea indemnizației unice la concediere a intimatului, iar art. 150 Codul muncii, invocat de către instanța de fond este inaplicabil speței.

Sușține că, prevederile art. art. 150 și 330 Codul muncii nu sunt aplicabile raportului litigios în condițiile în care suma pretinsă de 7 960,08 lei nu a fost reținută de angajator, ci a fost transferată în calitate de impozit aferent venitului obținut de pe urma transferului sumei impozabile la data achitării în beneficiul intimatului.

Relevă că, în perioada ianuarie - mai 2015, nefiind aprobată Legea bugetului anual pentru anul 2015, în baza prevederilor art.57 alin.(1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, a fost emis ordinul Ministerului Finanțelor nr. 183 din 22 decembrie 2014 cu privire la aplicarea bugetului de stat provizoriu pentru anul 2015. În conformitate cu art. 57 alin. (3) din Legea nr. 181 din 25 iulie 2014, în perioada aplicării bugetului provizoriu nu se permite efectuarea cheltuielilor pentru acțiuni sau măsuri noi comparativ cu anul precedent.

Astfel, neachitarea la timp a indemnizației de concediere intimatului și impozitarea ulterioară a acesteia a fost cauzată de deficitul bugetar al angajatorului,

care nu putea să prevadă astfel de cheltuieli, iar după intrare în vigoare a Legii bugetare anuale și urmare a modificărilor efectuate în legislația fiscală, Departamentul Trupelor de Carabinieri a fost obligat să impoziteze indemnizația de concediere.

Solicită recurentul admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține că la materialele cauzei este anexată copia scrisorii de expediere în adresa părților a copiei deciziei integrale a instanței de apel (f.d.175). Însă, la materialele cauzei nu se regăsesc careva probe ce ar confirma recepționarea de către părți a copiei deciziei. Astfel recursul declarat la data de 05 octombrie 2016, se consideră depus în termen.

La data de 19 octombrie 2016, în adresa intimatului Gamața-Eșanu Dumitru, a fost expedit spre cunoștință copia recursului declarat de către Departamentul Trupelor de Carabinieri, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.184).

Intimatul Gamața-Eșanu Dumitru nu și-a valorificat dreptul de a depune referința la recursul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art.433 lit.a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Departamentul Trupelor de Carabinieri nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or, recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Nu pot fi reținute drept temei al admisibilității recursului argumentele Departamentului Trupelor de Carabinieri, or, instanțele de judecată ierarhic inferioare a stabilit toate circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea pricinii, a apreciat corect probele administrate la dosar, aplicând corect legea materială și procesuală.

Argumentele invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept

procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu